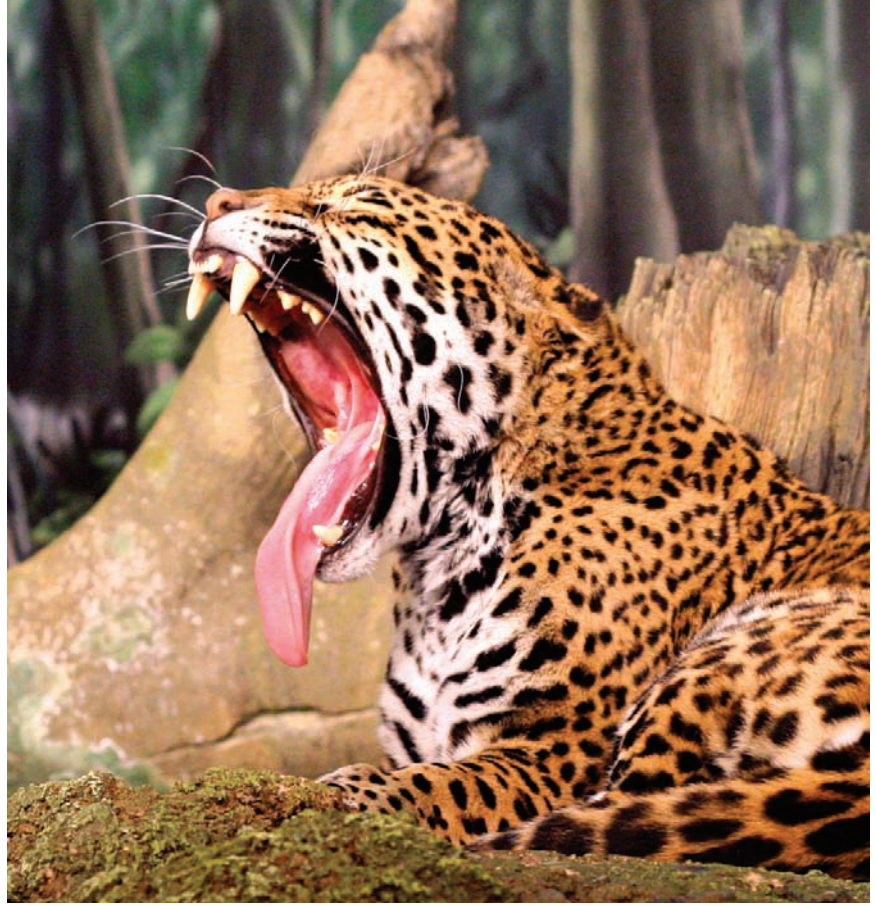

Jaguar Dişinden Protez

Meksika'da bulunan ve yaklaşık 30 yaşında öldüğü saptanan bir adama ait 4500 yıllık kemikler, Amerika kıtasında dişçiliğin belki de en eski örneklerinden birini gözler önüne sermiş bulunuyor. Ancak asıl ilginç olan, dişlere bir işlem uygulanmış olması değil, uygulanan işlemin niteliği. ABD'deki Connecticut Üniversitesi araştırmacılarının tahminleri doğruysa, adamın hem onuru, hem de ölümü, ağzına takılan jaguar dişi protezinden gelmiş!

Jaguar gibi yabani hayvanların, eski Orta ve Güney Amerika halkları arasında saygın bir yeri olduğu biliniyor. Sözgelimi Mayalar, yeraltı dünyasının "büyük kedilerin" egemenliğinde olduğuna inanır, dini törenlerinde jaguar derileri giyerlermiş. Tabii araştırmacıların tek dayanakları bu değil. Adamın ön üst dişleri ve kesicileri dişetine kadar kesilmiş. "Kemiklerdeki diğer izlere bakılırsa da, büyük olasılıkla bir kurt ya da jaguara ait 'törenselleştirilmiş' bir damak yerleştirmek için" diyor ekipten arkeolog ve paleontolog James Chatters. "Ancak dişlerin estetik nedenlerle ya da adamın özel statü sahibi olduğunu göstermek için kesilmiş olma olasılığı da sözkonusu." Araştırmacılara göre her durumda adamın ön dişlerini ısırmak için kullanmış olması pek mümkün görünmüyor. Diğer kemikler üstünde yapılan incelemeler de, oldukça iyi beslenmiş ve ağır iş yapmamış olduğunu

gösteriyor. "Besbelli topluluk içinde önemli biriymiş" diyor Chatters. Ancak bu özel nişanın bedelini hayatıyla ödemiş olduğuna dair ipuçları da var. Neden, büyük olasılıkla enfeksiyon. Öldüğünde ağzında iki büyük absesi olduğunu ortaya çıkaran

araştırmacılar, ölüm nedenini abselerden kaynaklı kan zehirlenmesine bağlıyorlar.

BBC News
(<http://news.bbc.co.uk/2/hi/science/nature/5079632.stm>),
14 Haziran 2006

Yaşayan Fossil Bulundu!

Onbir milyon yıldan önce yok olduğu sanılan küçük, tüylü, sincap benzeri bir hayvanın ilk canlı video ve fotoğraf görüntüleri, emekli bir Florida State Üniversitesi araştırmacısı olan David Redfield tarafından alındı. Bilindiği kadarıyla şu an yaşadığı tek yer olan Laos'tan (güneydoğu Asya) dolayı "Laos kaya sıçanı" (*Laonastes aenigmamus*) adı verilen hayvanın en göze çarpan özelliği, bir ördeğinkini andıran paytak yürüyüşü. Öykü, geçen yılın Nisan ayına uzanıyor. İlk kez "Systematics and Biodiversity" (Sistematik ve Biyoçeşitlilik) dergisinde

tümüyle yeni bir ailenin üyesi olarak tanımlanan hayvan dünya çapında haber

olmuş, ancak geçtiğimiz Mart ayında da Science dergisinde yeniden tanımlanarak, son kalan akrabaları (Diatomyidae adı verilen aile) 11 milyon yıl önce yok olan bir "yaşayan fossil" olduğu duyurulmuştu. Makalenin yazarı ve Carnegie müzesinden paleontolog Mary Dawson ve ekibi, sonuçlarına Pakistan, Hindistan, Tayland, Çin ve Japonya'dan toplanan fosil kalıntıları inceleyerek varmışlardı. Bilim camiasından hayvanı ilk gören ve görüntülerini ilk alan kişiye Redfield oldu. Görüntü ve videoları inceleyen Dawson da keşfi tümüyle doğrulamış durumda.

Florida State University Basın Duyurusu, 14
Haziran 2006